

Trepartsaftale om videreførelse og udvidelse af integrationsgrunduddannelse (igu)

September 2023

Regeringen og arbejdsmarkedets parter er enige om at styrke beskæftigelsen og samtidig hjælpe borgere med udenlandsk baggrund, der i dag befinder sig i periferien af arbejdsfællesskabet, ind på arbejdsmarkedet. Flere skal bidrage til fællesskabet og være selvforsørgende. Det gavner fællesskabet såvel som den enkelte. Heldigvis har der været en positiv udvikling, når det gælder integrationen. Flere og flere nytilkomne flygtninge og indvandrere kommer i arbejde og uddannelse. Parterne vurderer, at det er helt afgørende, at der fortsat er fokus på at understøtte denne positive udvikling – til gavn for den enkelte, virksomhederne og det danske samfund.

Regeringen og arbejdsmarkedets parter er enige om, at et vigtigt led i denne understøttelse er integrationsgrunduddannelse (igu), der blev indført i 2016 som en forsøgsordning og som efterfølgende er blevet videreført flere gange. Ved en tillægsaftale i marts 2022 blev målgruppen udvidet, så fordrevne fra Ukraine, som ved særloven er sikret midlertidig opholdstilladelse, også fik adgang til at deltage i igu-ordningen.

Regeringen og arbejdsmarkedets parter vurderer, at den positive beskæftigelse, et lavt antal asylansøgere samt de periodiske nedlukninger af det danske samfund i 2020 og 2021 som følge af COVID-19 har været medvirkende til, at tilgangen til igu-ordningen har været begrænset i de senere år. I alt er der siden 2016 indgået knap 3.000 aftaler om et igu-forløb.

Ved den seneste trepartsaftale om en videreførelse af integrationsgrunduddannelsen af 14. februar 2022 aftalte parterne, at en genforhandling om videreførelse af igu-ordningen med fordel kunne gennemføres i forlængelse af Reformkommissionens anbefalinger med henblik på at styrke ordningen og overgangen fra igu til beskæftigelse eller uddannelse.

Reformkommissionen offentliggjorde den 23. maj 2023 sine anbefalinger.

Parterne er enige om, at igu-ordningen stadig har et stort potentiale i forhold til at løfte flere flygtninge og indvandrere ind på danske arbejdspladser. Vi skal have endnu flere med, og igu kan være en vigtig trædesten til beskæftigelse eller uddannelse.

Flere flygtninge og familiesammenførte skal integreres på det danske arbejdsmarked

Regeringen og arbejdsmarkedets parter er på den baggrund enige om at videreføre og udvide igu-ordningen.

Parterne er således enige om en udvidelse af målgruppen, som fremover omfatter flygtninge og alle grupper af familiesammenførte i alderen 18-50 år med en opholdstid på op til 20 år. Udvidelsen skal bl.a. understøtte, at de mange flygtninge og indvandrere, som ikke længere er i målgruppen for ordningen, men som fortsat har svært ved at finde fodfæste på arbejdsmarkedet, også får gavn af den mulighed for arbejde og opkvalificering, som et igu-forløb kan tilbyde. Fordrevne fra Ukraine med ophold efter særloven og afghanere, der i Afghanistan har bistået danske myndigheder mv., med ophold efter særloven er ligeledes fortsat omfattet.

Det er samtidig vigtigt for parterne, at der også er fokus på at sikre en fornuftig balance, når det kommer til antallet af nye igu-forløb. Parterne er i forlængelse heraf derfor enige om at indføre et loft over nye registrerede igu-forløb på 1.500 pr. år. Parterne er i den forbindelse ligeledes enige om, at udlændinge- og integrationsministeren skal indkalde parterne til en drøftelse af situationen, hvis antallet af nye registrerede igu-forløb pr. 1. september i pågældende år overstiger 1.200 aftaler. Parterne er endvidere enige om, at udlændinge- og integrationsministeren skal have mulighed for at kunne berostille tilgangen til ordningen i en kort periode på op til tre måneder, hvis det vurderes nødvendigt på baggrund af drøftelsen med parterne.

For at styrke skoledelen er parterne endvidere enige om, at der skal etableres et antal fagspecifikke retninger, hvor hovedparten af indholdet i skoledelen er fastlagt på forhånd. Der er i forlængelse heraf enighed om, at sprogundervisning indtænkes som en central del af de fagspecifikke retninger. Den præcise udformning af de fagspecifikke retninger vil ske på baggrund af forslag fra en arbejdsgruppe med deltagelse fra arbejdsmarkedets parter. I forbindelse med etableringen af de fagspecifikke retninger afsættes en understøttende pulje i perioden fra andet halvår 2025 til og med 2027 med henblik på at sikre, at danskundervisning bliver en væsentlig integreret del i de 23 ugers faglige kurser. Arbejdsgruppen udarbejder konkrete forslag hertil. De fagspecifikke retninger kan tydeliggøre, hvordan den igu-ansatte opkvalificeres til gavn for den enkelte og for kommende arbejdsgivere. Virksomheder og den igu-ansatte vil fortsat have mulighed for at fastlægge skoledelen individuelt, dvs. udenfor eller på tværs af de fagspecifikke retninger. Det er forventningen, at de fagspecifikke retninger kan være etableret medio 2025.

Regeringen og arbejdsmarkedets parter er derudover enige om, at uddannelsesbeviset skal tilpasses de fagspecifikke retninger.

Parterne er endvidere enige om at fastholde den eksisterende bonus til private virksomheder på 40.000 kr., der dog fremover fordeles over tre rater. For at sikre balance i indsatsen for egu-elever er parterne desuden enige om at videreføre den eksisterende bonusordning for egu-forløb til private virksomheder. Her fastholdes udbetaling af bonussen efter den eksisterende model.

Udover ovenstående tiltag er parterne endvidere enige om at videreføre grundstrukturen i den nuværende igu-ordning, herunder også sprogmakker-ordningen med tilhørende sprogmakkermentorordning, som skal styrke den igu-ansattes danskundskaber yderligere.

Det har været et stort ønske fra parterne, at der i forbindelse med videreførelsen og udvidelsen af ordningen er et skærpet fokus på danskundervisning. Sprogmakker-ordningen styrkes derfor yderligere ved, at der indføres en forsøgsordning vedr. tilskud til frikøb af medarbejdere i perioden 2024-2027. Forsøgsordningen har til formål at fremme anvendelsen af sprogmakker-ordningen og derigennem styrke de igu-ansattes muligheder for bl.a. at opnå dansksproglige kompetencer under et igu-forløb. Forsøgsordningen og bestemmelserne om tilskud til frikøb udarbejdes med inddragelse af arbejdsmarkedets parter.

Parterne er i øvrigt enige om, at danskundervisningsområdet for voksne helt generelt er præget af en række udfordringer, som betyder, at tilbuddene i dag ikke i tilstrækkelig grad imødekommer målgruppens behov. Dette adresseres i *Trepartsaftale om langsigtede investeringer i voksen-, efter- og videreuddannelse* af 12. september 2023.

Endelig er parterne enige om, at der i forbindelse med videreførelsen og udvidelsen af igu-ordningen skal gennemføres et målrettet oplysningsarbejde omkring igu-ordningen, så flere får gavn af igu-ordningen. Arbejdsmarkedets parter og staten vil løbende have fokus på at understøtte og udbrede kendskabet til ordningen. Oplysningsarbejdet skal også understøtte, at der kan blive indgået lokale partnerskaber mellem kommuner og virksomheder med henblik på at styrke interessen for - og anvendelsen af - igu-ordningen.

Implementering

Regeringen og arbejdsmarkedets parter er enige om at videreføre igu-ordningen samt egu-bonussen med ovenstående elementer i fire år frem til 31. december 2027. Regeringen og arbejdsmarkedets parter er derudover enige om, at der i 2. halvår 2026 udarbejdes en evaluering bl.a. med fokus på danskkundskaber og den branchefordelte udvikling, herunder de fagspecifikke retninger. Evalueringen drøftes med parterne senest i 2. halvår 2026, mhp. en evt. justering af ordningen efter 2027. Evalueringen skal bl.a. belyse, hvilken betydning dansk-sproglige kompetencer har for muligheden for at overgå til ordinært arbejde eller kompetencegivende uddannelse efter et afsluttet igu-forløb. Evalueringen skal desuden konkret belyse, i hvilket omfang de styrkede dansktiltag i ordningen har den ønskede virkning, herunder i forskellige brancher og virksomheder af forskellig størrelse. Evalueringen skal desuden belyse udfordringerne med frafald samt

arbejdsmarkedstilknytning efter endt forløb. Endelig skal evalueringen inddrage relevant viden fra den tværministerielle arbejdsgruppe, der nedsættes i forlængelse af *Trepartsaftale om langsigtede investeringer i voksen-, efter- og videreuddannelse* af 12. september 2023, og som skal afdække udfordringerne ved de nuværende danskundervisningstilbud på tværs af Børne- og Undervisningsministeriet og Udlændinge- og Integrationsministeriets ressort.

Med henblik på at understøtte den løbende anvendelse og monitorering af igu-ordningen er regeringen og arbejdsmarkedets parter ligeledes enige om, at der kvartalvis udarbejdes en opgørelse over antal igu-forløb og branchefordeling fordelt på måneder, som deles med parterne. Som led i den kvartalsvise monitorering opgøres ligeledes, hvilket forsørgelsesgrundlag flygtninge og familiesammenførte har, når de kommer ind i igu-ordningen, herunder specifikt hvilken ydelse, de kommer fra, såfremt de kommer fra en indkomsterstattende ydelse.

Regeringen vil hurtigst muligt søge tilslutning blandt Folketingets partier til at videreføre og udvide igu-ordningen og sikre finansieringen heraf.